

Mitä Priodiversity LIFE –hanke voi tarjota kuntien luontotyöhön?

Pekka Heikkilä
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
4.2.2026

Priondiversity LIFE 2024 – 2031

Hanke voi auttaa kuntia luontotyössä

Suora apu & tuotteet

- Maakunnalliset LUMO-ohjelmat
- Monimuotoisuutta tukevat alueet kuntien kaavoitusprosessissa
- Monimuotoisuuskoulutus & -neuvonta kunnille

Välillinen apu & verkostot

- Osaajaverkosto
- Kokonaisvaltainen kunnostus
- Rahoitusmahdollisuuksien edistäminen

Maakunnalliset LUMO-ohjelmat 2027

Tietopohja

Tiedon koonti

Analyysit

→ Keskittymät

→ Verkostot

Tarpeet

Toimenpiteet

Kansainväliset ja kansalliset tavoitteet

Maakunta-, seutu- ja aluetason toimet

?

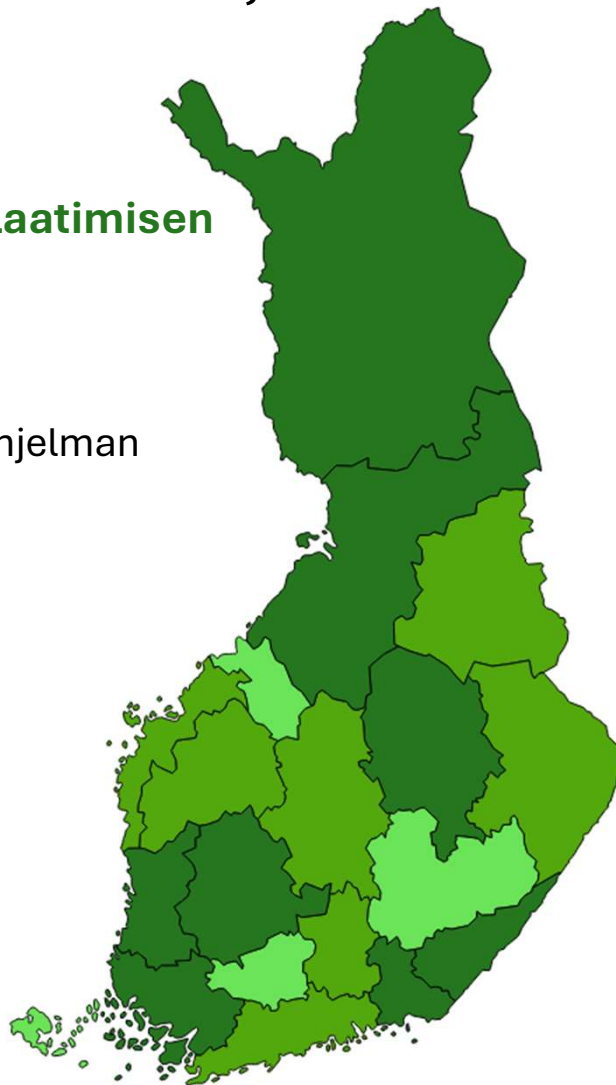
Kuntien ohjelmatyö (LUMO-ohjelma jne)

FNJG Í 4vř tì ù' s ù'Äëî s'úæÄ°vù'ì zze

Priodiversity LIFE –hanke

Mahdollistaa LUMO-ohjelmien laatimisen 8 maakuntaan

- Pohjois-Pohjanmaa
- Pohjois-Savo
- Pirkanmaa (nykyisen LUMO-ohjelman päivitys)
- Satakunta
- Varsinais-Suomi
- Etelä-Karjala
- Kymenlaakso
- Lappi

Muu rahoitus

LUMO-ohjelman valmistelu tai laatiminen on alkanut:

- Uusimaa
- Päijät-Häme
- Etelä-Pohjanmaa
- Pohjanmaa
- Pohjois-Karjala
- Kainuu
- Keski-Suomi – LUMOAVA Luonto- ja ilmastotiedolla johtaminen)

Ei aloitettu:

- Ahvenanmaa, Kanta-Häme, Etelä-Savo, Keski-Pohjanmaa

Aineistohallinta ja -käytettävyys

- Luontotiedon löydettävyyden ja käytettävyyden parantaminen
- Yhteinen työkalu ja standardoitu tapa laatia aineistohallintasuunnitelmia (DMP).
 - Pyritään varmistamaan, että kaikki tuotettu tieto noudattaa samoja periaatteita ja on yhteensopivaa.
 - Luonto-DMP:n kyky integroida tieto osaksi laajempaa infrastruktuuria.
 - Esim. tilatut luontoselvitykset: Kunta saa tilaamansa tiedon valmiiksi standardoidussa muodossa, joka on helppo arkistoida ja löytää uudelleen, sen sijaan että tieto jäisi vain yksittäisiin PDF-raportteihin tai toimittajan palvelimille.
 - DMP: ien lopullinen tallennuspaikka on vielä suunnitteilla. Pyrkimys, että DMP:t on löydettävissä Syken Luontotieto.fi -sivustolta.
 - Lisätietoja: Anne Koivunen, LUOMUS

Monimuotoisuutta tukevat alueet kuntien kaavoitusprosessissa

= OECM-alueet = Other effective area-based conservation measures

- (Muu kuin luonnonsuojelu)alue jonka käyttö ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ja alueen luontoarvoja pitkäkestoisesti.
 - Perustamistarkoitus ja käytön tavoite voivat olla jotain muuta
 - Alueen käytöllä ja rajauksella tulee olla oikeudellinen perusta tai aluetta hallinnoivan tahon toimivaltaisen elimen päätös
- Priodiversity LIFE –hanke: Auttaa kuntia tunnistamaan potentiaaliset OECM-alueet kaavoitusprosessissa.
- Syken OECM-jatkohankkeen kanssa kehittämässä mm. sähköistä alustaa OECM-alueiden tunnistamisen ja raportoinnin tueksi
- Työpajoja ja tilaisuuksia kaikille kunnille yli hankemaakuntarajojen (tietoa mm. Luontokunnat –verkoston kautta)
- Lisätietoa: YM: <https://ym.fi/monimuotoisuutta-tukevat-alueet-oecm/> Suvi Järvenpää, Sisä-Suomen elinvoimakeskus

Hyvinvoiva luonto kunnan elinvoiman perustana

Luontokoulutus kuntapäätäjille

Koulutus on suunnattu **kuntapäätäjille ja viranhaltijoille**

Koulutuksen kesto noin tunti.

Miten luonto vaikuttaa kunnan talouteen ja vetovoimaan sekä asukkaiden hyvinvointiin – ja miten kunta voi vaikuttaa luonnon tilaan.

Konkreettisia esimerkkejä ja ohjauskeinoja, joiden avulla kunta voi tehdä vaikuttavaa luontotyötä.

LUONTO
KUNNAT

Euroopan unionin
osarahoittama

Koulutustiedustelut:

Kymenlaakso + E-Karjala: Pekka Heikkilä (elinvoimakeskus)

Pirkanmaa: Tuulia Lahtinen (elinvoimakeskus)

Pohjois-Pohjanmaa: Jussi Jyväsjärvi (elinvoimakeskus)

Pohjois-Savo: Nelma Aunio (elinvoimakeskus)

Varsinais-Suomi + Satakunta: Maija Mussaari (elinvoimakeskus)

Muut maakunnat: Riku Lumiaro (SYKE)

Suomen luonnonsuojeluliiton koulutukset kunnille

Kaikille Suomen kunnille:

- Viheralue pölyttäjien silmin -ulkotyöpaja
- Pölyttäjäystävällinen kunta -työpaja (voidaan pitää myös luentona)
- Haitalliset vieraslajit hallintaan -maastokävely
- Matkalla vieraslajisankariksi -työpaja (voidaan pitää myös luentona)
- Varattavissa myös asukastilaisuuteen sopiva **Päivystävä pörräinen sekä perheille suunnattu Kukkaisjuhlat**

Tulossa:

- Vieraslajiwebinaari kunnille ti 17.3.2026 klo 12-14.

Ota yhteyttä:

Ympäristökasvattaja Emilia Pippola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
emilia.pippola@sll.fi | +358 44 4938495

TÄHÄN KEHITTYY PÖLYTTÄJÄ-YSTÄVÄLLINEN NIITY

Toisin kuin yksipuoliset nurmikot, niityt tarjoavat elinympäristön monille lajeille. Niityttämisestä hyötyvät niin kasvit, pölyttäjähönteiset, linnut, sienet kuin maaperän mikrobitkin.

Niityt sekä niiden luonnonkasvit ja pölyttäjähönteiset ovat uhanalaistuneet maankäytön muutosten vuoksi. Niityttäminen onkin tärkeää toimintaa luonnon monimuotoisuuden puolesta. Lisäksi niityt tuovat piristävää vaihtelua kaupunkiympäristöön.

Niitytien kehittämiseen kuluu aikaa, ja lopullisen tuloksen näkee usein vasta vuosien päästä.

**Ihale kukkia, mutta älä poimi!
Kuinka monta eriväristä kukkaa näet?**

LUE LISÄÄ PÖLYTTÄJÄN AUTTAMISESTA: sll.fi/polyttajat

TÄRKEITÄ LUONNONVARAISIA PÖLYTTÄJIÄ

KIMALAISET ERAKKOMEHLÄISET PÄIVÄPERHOSET KUKKAKÄRPÄSET

Kyltti on tuotettu osana Euroopan unionin rahoittamaa Priodiversity LIFE -hanketta. Hanketta rahoittaa osittain Euroopan unionin elämys- ja kulttuuripolitiikka, joka Euroopan unionin tai CREA:n välikäsittelyn kautta on mahdollista toteuttaa.

Välillinen apu & verkostot

- Rahoitusmahdollisuuksien edistäminen: Luontorahoitus liikkeelle -verkosto
 - [Biodiversiteettirahoituskentän mahdollisuuksien tunnistaminen](#) -selvitys (Sweco 2025)
 - Lisätietoja: [Luontorahoitus liikkeelle](#) -sivu (päivittyvä)
- Kokonaisvaltainen kunnostus -konsepti
 - Hoitotoimien kohdentaminen vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti monimuotoisuuskeskittymille.
 - Seuraa tilannetta hankemaakunnissa
- Luonnon monimuotoisuuden osaajaverkosto
 - Avoin verkosto luonnon monimuotoisuuden asiantuntijoille, ammattilaisille ja muille aiheen parissa työskenteleville.
 - Esim 1. Luontopöytä kuntapäätäjille: suunnittele yhdessä asiantuntijoiden kanssa kuntasi seuraavat luonnon monimuotoisuusteot!
 - Esim 2. Tulossa verkkosivusto, johon kootaan tietoa ja oppaita luonnonhoidosta ja ennallistamisesta.
 - Uutiskirjeen tilaus <https://uutiskirje-priodiversity.ruokavirasto.fi/>

PRIODIVERSITY

Hanke on saanut osarahoitusta Euroopan unionin LIFE -ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan unioni tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

